

Časný odstav a zvýšení celoživotní užitkovosti mléčného skotu

Jak přepnout telata v raném věku ke zvýšení celoživotní užitkovosti? To ještě při odstavu, už třeba 35. den věku? Podle zástupců společnosti AB Neo z Británie a Boditu Tachov to lze. Seminář, který představil nový produkt granulované mléčné krmné směsi s názvem Axcelera-C, se konal začátkem srpna v hotelu Tři věžičky u Jihlavy. Produktový manažer firmy AB Neo Ben Helm spolu s technickým ředitelem AB Neo Ing. Josefem Rousem (dříve Bodit Tachov) představili možnost, jak pomocí nového zcela revolučního systému dosáhnout zvýšení výkonnosti budoucí generace dojnic.

Stručně řečeno, jde o časný odstav od tekuté mléčné krmné náhražky za pomoci granulované mléčné krmné směsi Axcelera-C. Ta je díky svému unikátnímu složení dobře přijímána a trávena telaty již zhruba od pátého dne života. Cílem je co nejdříve z monogastra vytvořit přežvýkavce. „Přepněte na celoživotní užitkovost. Když nevyužijete příležitosti v prvních 60 dnech nastartovat bachor, pak už to nejde,“ sdělil v úvodu Ben Helm, který svou přednášku rozvedl až do vědeckých poznatků z genetiky.

„Jak u selat, tak u telat jsme prokázali fakt, že jsme schopni před odstavem ovlivnit celoživotní zdravotní stav a užitkovost. Hovoříme v této souvislosti o epigenetice – sledujeme, jak vnější prostředí ovlivňuje geny – vypíná a zapíná je. Jako příklad nám mohou sloužit včely – včelí matka se vyvíjí stejně jako dělnice z genetiky identického oplozeného vajíčka. V průběhu larválního vývoje je však krmna jinou krmnou šťávou (mateří kašičkou) než larvy dělnice. Pouze výživa (vliv prostředí) rozhodne o expresi genů – jestli se z oplozeného

(diploidního) vajíčka vyvine neplodná samice (dělnice) nebo rozmnožovací schopná matka,“ vysvětlil Ben Helm a dodal, že u krokodýlů je zase vliv prostředí (rozdílná teplota) rozhodující pro vývin pohlaví.

Odchov telat

„Každé tele představuje budoucnost dobré užitkovosti chovu. Je však současný odchov telat optimální, využíváme naplno genetický potenciál zvířat,“ ptá se přednášející. „Představujeme nový nástroj odchovu telat, představujeme technologii Neo-Tec, kdy se podařilo zgranulovat mléčnou krmnou směs. S tátou jsme tomu říkali studená granulace,“ řekl Ing. Josef Rous, který neopomněl zdůraznit, že v Anglii se těmito granulami české výroby krmí 27 % selat. V přípravku Axcelera-C nejsou žádná sladidla, zchutňovačla ani vonné látky. Obsahuje 40 % laktózy. Jde o relativně agresivní a časný příjem mléčné směsi, která je snadno stravitelná v bachoru. Zatímco tekutá mléčná náhražka stéká do slezu, granulovaná zůstává v bachoru a díky koncentraci energie s vysokou stravitelností v přípravku Axcelera-C se

dříve rozvíjí bachor. Starter začíná tele přijímat obvykle asi desátý den, Axcelera-C již asi třetí den od narození. Ben Helm zdůraznil, jak je důležitá výška podávání granulí, zejména v prvních dvaceti dnech života. Granule je nutné umístit do mléčné misky (kyblíku) ve výšce vemene. Pozor na hluboké kbelíky, do kterých nebude tele chtít strčit hlavu, neboť je klaustrofobní.

Proč používat Axcelera-C?

- Zvyšuje příjem sušiny před odstavem a po něm
- Akcelerovaná telata rostou rychleji před i po odstavu (extra 100g DLWG = 225 l mléka)
- Akcelerovaný rozvoj bachoru – umožňuje časnější odstav – snížení problému s příjmem po odstavu
- Sníží výskyt a závažnost nutričních průjmů (A. Bach)
- Tele přijímá větší množství energie – následně ji použije, kde je zapotřebí (imunita, zdraví, srst atd.)

Jak používat Axcelera-C

Axcelera-C funguje při jakémkoli způsobu použití MKS (manuální, auto-

Farmář Morton pozoruje zvětšení hloubky těla a šířky záde u odchovaných zvířat

mat, krmení jednou nebo dvakrát denně). Existuje však několik zásad:

- Podejte vysoce kvalitní mlezivo co nejdříve po porodu.
- Zajistěte volný přístup k vodě a ke slámě.
- Používejte vysoce kvalitní MKS/nativní mléko.
- Max. 900 g MKS/den k podpoření příjmu sušiny = rozvoj bachoru.

Ing. Josef Rous (vlevo), technický ředitel AB Neo, a Ben Helm, produktový manager AB Neo

Vzorek granulí Axcelera-C si každý účastník semináře mohl odnést

Amy a Graham Mortonovi

Téma: Chov skotu a ostatních přežvýkavců

- Jednodenní krmení: příjem se zvyšuje v průběhu dne.

Je možné využít dvou odlišných přístupů:

1. Jednoduchý: akcelerujte růst a užitkovost telat. Použijte Axcelera-C ke zlepšení vašeho současného odchovu telat (přibližně 9 kg na odchov jednoho telete).
2. Pokročilý: umožňují zrychlený časný odstav. Změňte současný systém odchovu a odstavujte v 35 dnech, snižuje náklady na odchov a stále přináší rychleji rostoucí telata (přibližně 22 kg na odchované tele).

Osvědčený postup podávání

Den 3. až den 28.

Nabídněte Axcelera-C ad libitum, nahraďte starter, nabídněte teleti 1–2x z ruky a poté z mělkého kbelíku nebo žlabu ve výšce vemene. Každý den musí být podáno čerstvé množství Axcelery-C, ujistěte se, že telata mají volný přístup k vodě, což také napomáhá k rychlejšímu rozvoji bacheru. Příjem je v prvním týdnu maximálně několik desítek gramů.

Od 28. dne do odstavu

Nabídněte starter a domíchejte do něj 150 g Axcelery-C na kus a den. S vyšším příjmem starteru můžete telata odstavit dříve. Sledujte příjem starteru a telata odstavte v momentě, kdy je příjem ve třech po sobě jdoucích dnech alespoň 1,5 kg/tele a den.

Odstavujte na základě příjmu (ne věku) a ušetřete peníze.

Protokol akcelerovaného odstavu

- 1) Snižte maximální množství podávané MKS o 1 litr na den.
- 2) Po mlezivovém období: nabídněte Axcelera-C ad libitum až do množství 700 g na kus a den, a to až do stáří 50 dnů.
- 3) Ve 14 dnech stáří: nabídněte TMR společně s vaším starterem.
- 4) Ve stáří již 35 dnů: odstavte telata od tekutého mléka.

Telata musí mít po celou dobu volný přístup k vodě a slámě.

Zkušenosti z farmářské praxe v Anglii

Dobré zkušenosti s časným odstavem díky mléčným granulím vyvinutým v České republice mají i farmáři v Británii Amy a Graham Mortonovi ze Samlesbury nedaleko Prestonu. Chovají kolem 200 krav plemene montbeliarde a kříženek v převodném křížení na montbeliarde. Průměrná užitkovost je 9500 litrů na kus a rok. Věk při prvním otelení 22 až 24 měsíců. Výrobní náklady v přepočtu 5,8 Kč/l. S produkcí Axcelera-C začali v květnu 2015. Program časného odstavu aplikují jak u jaloviček, tak u býčků, které brzy prodávají.

„Od zavedení produktu jsme snížili používání mléčné krmné směsi, ušet-

Krmení Axcelery-C – výška je velice důležitá

První dva týdny

AB·NEO

Carrs
Bilington

Podávání krmiva v optimální výšce je pro mladá telata důležité

říme v přepočtu přibližně 960 Kč/tele. Přešli jsme na mix TMR a starteru. Pozorujeme také snížení nákladů na léčiva potřebná k léčbě průjmů. Jednoduše došlo ke zlepšení zdravotního stavu a kondice. Na zvířatech je také vidět lesklejší srst, zvětšení šířky zadě a hloubky těla, což pozorujeme již od čtvrtého měsíce stáří. Rovněž se vzhledem k věku zvýšila velikost těla,“ vyjmenovala pozitiva při používání produktu Axcelera-C farmářka Amy Mortonová.

Návratnost investice

Podle studie a kalkulace společnosti AB-Neo lze ušetřit až 22 Kč na kus a den na mléčné krmné směsi, když farmář odstaví dříve (při použití 6 litrů na kus a den a 125 g/l v ceně 40 tis. Kč/t). Při odstavu o týden dříve to činí 210 Kč. Při odhadu průměrných nákladů na léčiva lze při 20% snížení výskytu průjmů uspořit 128 Kč na tele. Jalovice mohou

být díky lepší tělesné kondici připuštěny dříve, odhad úspory je 2108 Kč na každý měsíc zkrácení období prvního telení. Každých 100 g denního přírůstku navíc před odstavem přináší 225 litru extra mléka na první laktaci, při ceně 6 Kč/l pak zisk činí 1350 Kč.

Ceková investice je tedy rovna 1 % cekové ceny odchovu jalovic. Na základě celkové spotřeby 10 kg přípravku vyjde jedno tele na 395 Kč. Při nahrazení starteru v ceně 8500 Kč/t činí náklady navíc za týden 50 Kč na kus. „Myslíte si, že systém je trochu blíž k optimu odchovu telat? Jaké jsou vaše cíle v odchovu telat? Záleží na vás, kdy se rozhodnete odstavit. Kontaktujte odborníky na výživu z Boditu Tachov, my vám připravíme přesný program,“ dodal výkonný ředitel Boditu Tachov, s. r. o., Ing. Michal Holík.

Podle přednášek
Lukáš Prýmas

PŘEDSTAVUJEME

AXCELERA-C

SVĚTOVĚ PRVNÍ AKCELERÁTOR PRO KRÁVY...

- Akcelerovaná telata rostou rychleji^{1,2}
- Rychlejší rozvoj bacheru za pomoci dřívějšího příjmu pevného krmiva^{2,3}
- Umožňuje časnější odstav s menší variabilitou váhy telat při odstavu

SNADNÉ POUŽITÍ

- Pro dosažení nejlepších výsledků, krmte Axcelera C, jako náhradu starteru od 3 dne stáří minimálně do 3 týdnů stáří
- Poté krmte 150g Axcelery C na /ks/den až do odstavu nejlépe do krmítka na již nadávkovaný starter

bodit
TACHOV s.r.o.

...JEN HRST AXCELERY-C DENNĚ
AŽ DO ODSTAVU AKCELERUJE
CELOŽIVOTNÍ UŽITKOVOST
DOJNICE